

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27546497>

[Systematic review of first-trimester ultrasound screening for detection of fetal structural anomalies and factors that affect screening performance.](#)

Karim JN, Roberts NW, Salomon LJ, Papageorghiou AT.

Ultrasound Obstet Gynecol. 2017 Oct;50(4):429-441

מטרת המאמר: לבדוק הרגישות והסגוליות של אולטרה-סאונד (א"ס) בשליש הראשון לאבחון מומים עובריים ולבחון כרמים אפשריים שיכולים להשפיע על איכות הבדיקה.

שיטות: נערכה מטה-אנליזה של כל המאמרים הרלוונטיים שבדקו זיהוי מומים לפני שבוע 14 להריון. כ"כ נבדקו גורמים שיכולים להשפיע על איכות הסקירה וכללו מאפייני האוכלוסייה, גיל ההריון, מצב בריאותי, שיטת הא"ס, שימוש ברשימה מובנית לסקירת מערכות העובר וסוג המומים שנכלל במחקרים.

תוצאות: מתוך 2225 מאמרים שנמצאו, נבחרו 30 מאמרים שפורסמו בשנים 1991 – 2014. זיהוי מומים גדולים באוכלוסייה בסיכון נמוך או לא נבחרת הוערך ב- 46.1%. שיעור גילוי כל המומים באוכלוסייה זאת היה 32.35% בעוד שבאוכלוסייה בסיכון גבוה שיעורם היה 61.18%. נמצא יחס משמעותי סטטיסטי בין השימוש בפרוטוקול אנטומי מסודר לבין הרגישות שלו בזיהוי מומים בשליש הראשון להריון.

מסקנות: שיעורי גילוי מומים עובריים בשליש הראשון נעים בין 32% באוכלוסייה בסיכון נמוך ליותר מ-60% באוכלוסייה בסיכון גבוה, מה שמדגים שלא"ס בשליש הראשון יש פוטנציאל לזהות שיעור גבוה של מומים מבניים בעוברים. השימוש בפרוטוקול מסודר משפר את רגישות זיהוי המומים ולכן המלצת המחברים היא לדאוג לפיתוח פרוטוקולים עולמיים מנחים אנטומיים סטנדרטיים שיעזרו לשיפור האבחון בשליש הראשון להריון.

דיון (פרופ' צלאל)-

זה מאמר חשוב הדן בנושא אולי החם ביותר באולטרה-סאונד מיילדותי / אבחון פרה נטלי - הקדמת כל הבדיקות והאבחון לכוון השליש הראשון להריון. יתרון המאמר בכך שבדק מספר עצום של מאמרים העוסקים בנושא זה והגיע למסקנה שניתן לזהות מומים גדולים בכ- 46.1% באוכלוסייה הכללית (סיכון גבוה ונמוך). עוד מסקנה חשובה שלו היא שאחד הגורמים החשובים התורמים לשיפור רגישות זיהוי המומים הוא שימוש בפרוטוקול מסודר עם רשימת האיברים שיש לבדקם.

חסרון גדול של המאמר הוא בטווח הנרחב מדי של השנים שנבדקו - 1991-2014. אין דין כישורי הבדקים, הניסיון המצטבר, השתכללות המכשור (הן הדו והן התחת מימד) וכו' בשנת 1991 מול שנת 2014 ומכאן מגיע השיעור הנמוך, לדעתי, של אחוז גילוי המומים הן הכללי (9%46) ובודאי באוכלוסייה בסיכון גבוה (61%). הייתי מכניס לרשימת המאמרים שנבדקו גם את מאמרנו שדן בזיהוי מומים באוכלוסייה בסיכון גבוה (שקיפות עורפית מעובה) בשלב מאד מוקדם בהריון.